

Bánki Éva

A tengeribetegség-járvány¹

(Velencében, február végén, a halottak felvonulása után)

A tavasz első leheletével az ír küldöttség is megérkezett Velencébe.

De Riolda és Shiobian még napokig nem találkozhatott velük. Mert miképp Benjamin mesélte: hiába fogadták az íreket a San Zaccariában szívélyesen, mi több, egyenesen lekötelező tisztelettel, az apátot a lebegő paloták között röggön veszedelmes szédülés fogta el!

És még ha csak az apátot! Ahogy a tizenegy szerzetes – csupa nyurga fickó, született birka-pásztor mindahány, mesélte nevetve Benjamin – az első reggel kipillantott az ablakon, nem bírtak a tengeribetegségükkel.

Hányinger, fejfájás, szédülés. Rejtélyes kiütések.

Azóta a San Zaccaria orvosai egymásnak adják a szállásukon a kilincset.

Riolda nem nevetett, még udvariasságból sem: Benjaminnal ellentétben nagyon is valószínűnek tartotta, hogy ez az egyszerre vén és fiatal város, könnyen megsebzí azokat, akiket el akar bűvölni.

Nem kevés északi utazó látja ezt a csodálatos várost a pokol előszobájának. És nemcsak az írek kapták el a rejtélyes tengeribetegség-ragályt: ugyanazon a napon ágynak dőltek a Lyonból érkezett a frank követek, egy isztriai kereskedő és egy Aquincumból menekült család.

– De hát mire számítottak? – álmélkodott Benjamin. – Azt hitték, hogy valami elhagyott szigetre érkeznek? Azt képzelték, hogy itt mindig síri béke van? Nem tudták, hogy most kezdődik a karnevál?

A reggelek még békésen teltek, az asszonyok békésen elindultak a piacra, a munkások a hajóműhelybe vagy a sólepárlóba, de délutánra már megteltek a csatornák összefogódzkodva táncoló, bőgő, visító, röhögő, fintorgó, fáklyákat lóbáló maskarákkal.

Az ünneplők láttán először Riolda is azt hitte, hogy halottak lármáznak az utcákon, és öröngve követelik, hogy az élők visszafogadják őket: invitálják a házaikba, osszák meg velük az életüket, az álmaikat és a gyerekeiket.

Ő maga persze mit nem adott volna, ha valamilyen módon újra találkozhat az édesapjával, vagy ha ebben a csalóka, titokzatos városban beszélgethetne az idő természetéről régi tanítójával, Illighaennel! De ezek a prüszkölő, vigyorgó, fintorgó, sóhajtozó, tombolva nevető maskarák nem elrejtették, csak megszegényítették a halottakat.

Vagy én is egyszer ilyen északi széllel érkező, tombolva táncoló, fintorgó boszorkány leszek?, töprengett.

A ragályos tengeribetegség Shiobiant is megfertőzte.

Hányt, belázasodott, és se könnyölgésre, se fenyegetésre nem mert előbújni a kamrájából. Napokon át összegörnyedve zokogott, és arra sem volt hajlandó, hogy a Torcellóból érkező maskarákat és a ketrecbe zárt vadállatokat megtekintse az ablakból. Pedig a ketrecek körül napokig tomboltak a város gyerekei.

– Babonás északiak vagytok – nevetett a cselédjein Benjamin – Nincs érzéketek a tréfához, a könnyű mulatságokhoz.

Ő maga boldogan elrohant, mert látni akarta a táncoló medvéket a Rialton.

Mert Benjaminnak, azaz Velence közkedvelt Guidójának volt érzéke a könnyű mulatságokhoz. Boldogan vetette bele magát a holtak felvonulásába, örömmel táncolt, lelkenedett, lakomázott, udvarolt, és közben persze mindenkinek elmesélte, hogy „drága, jó szakácsnője”, az

¹ Részlet az *Elsodort idő* című, 2017 őszén megjelent regényből.

édes, kicsi Riolda mennyit rémüldözök, az inasa pedig azt hiszi, hogy a halottak beszennyezik az emlékeit.

Ő, Benjamin nem félt a halottaktól, talán mert Shiobian szerint nem is emlékezett rájuk. Minden nap új álarcot készített magának, és készült arra, hogy papírkoronával a fején táncoljon a legutolsó mulatságon. A vicsorgó maskarák egy cseppet sem borzasztották – mert talán a maszkok olyanok voltak, amilyenek ő látta az embereket: az egyik vigyorog, a másik teli torokból hahotázik, a harmadik kidugja a nyelvét, és mulatságosan rémült pofát vág.

Barátok és ellenségek, nyertesek és vesztesek.

Shiobian a karnevál, az őrző zenebona tetőpontján bejelentette, hogy ez a vörös falú ház immár helyettük is szégyelli magát. A pince mélyén, a farakások alatt emberi vért talált.

– Haza akarok menni – zokogta, mikor Riolda rémületében orvost hívott hozzá.

Aztán egyszer csak vége lett a példátlan felfordulásnak, nyüzítésnek, zsidongásnak, őrzőségnek, a holtak eszeveszett vonaglásának: a betegek meggyógyultak, a harangok mindenkit bűnbánatra szólítottak.

A velenceiek a Szent Cassian-templom előtt ünnepélyesen elégették az álarcaikat.

Hogy mi lett a medvékkel, a ketrecbe zárt vadállatokkal, azt senki sem tudta.

A dagály órájában, a farsang utáni második reggelen, a tizenkét ír szerzetes ünnepélyesen bevonult a vérvörös kövekből épült Romerini-palotába.

A piacról hazatérő Riolda már így pillantotta meg őket: a nagyterem padlóján, a halhatatlan madarak közt térdepelnek, és lehajtott fejjel átveszik Szent Brúnó nyersselyembe göngyölt koponyacsontját. Még csak ki sem merték bontani a drága selyemtekercset, a karjukban dédelgették, mintha gondosan bepólyált, törődésre váró, beteg csecsemő lenne.

A megilletődött csendet Benjamin krákogása szakította félbe.

Udvariasan biztosította az apátot az ereklye „kiváló minőségéről”, majd miután a vendégei visszautasították az ünnepélyesen felkínált reggelit, rögtön a fizetésre, a tarisznya ezüstre terelte a szót.

Szakszerű kutatómunka... Több éves vándorút...

Nézzétek csak ezt az aranyozást, testvéreim!

Nemcsak szavakból élünk... megértitek, ugye, barátaim?

Shiobian és Riolda csendesen hallgattak.

Mert a ki tudja honnan előkapart koponyacsont a szent csendtől, a barátok érintésétől ezekben a percekben töltődött fel láthatatlan erővel. Nehezebb lett, fényesebb. Egyre súlyosabbnak, sőt elevenebbnek tetszett, ahogy a várakozó csendben egymásnak adogatták a szerzetesek.

De Benjaminsal nem lehetett packázni.

Az apát felsőhajtott, és mulatságosan fújtatva egy kis zsákocskát lökött Guido Romerini lábához.

Miután Benjamin végzett a pénz átszámolásával, és udvariasan sajnálkozott, hogy nem koccinthat szent Brunó vagy valamelyik „jó fiú” egészségére, mulatságosan elérzékenyült arccal az apáthoz fordult:

– Egy igaz keresztényekhez méltó, jámbor szívességet szeretnék kérni tőletek, derék testvérek! Ez a házamhoz tartozó két kitűnő keresztény, a mellettem álló asszony és fiúcska majd eleped a szülőföldjéért. Ez a kedves, kicsi asszony, a szakácsnőm a három gyerekéért, ez a szegény kisfiú a szüleiért. Meglátjátok, a szakácsnőm férje, Nem-tudom-hányadik Ez-meg-ez, egy roppant derék, keresztény király majd illő jutalomban részesít benneteket. Nagyon hálás lesz, hogy visszakapja tőlem az asszonykáját épen és egészségesen. Ahogy illik és kell.

És búcsúzóul Rioldára kacsintott.

Végső megszégyenítésül, gondolta Riolda.

Hadd higgyék ezek az „ájtatos birkapásztörök”, hogy a nagy üzletember a szeretőjétől vesz búcsút, a drága, kicsi asszonytól, akit nagylelkűen hazaenged az urához.

Mintha selyemkendőbe göngyölt koponyacsont volna.

De nem volt értelme a visszavágásnak. A szerzetesek nem is figyeltek Benjaminra, a legcsekélyebb hajlandóságot sem mutattak a pajzán tréfálkozásra, ráadásul a „hangos tiltakozással” Riolda a jámborságát kockáztatta volna.

A tizenkét szerzetes még mindig úgy adogatta körbe-körbe a csontot, és úgy mosolygott, mintha Szent Brunó vagy a saját kisfiuk születését ünnepeznék.

És annak is örültek, hogy pár órán belül itt hagyják ezt a vérző falú házakkal teli várost.

Shiobian viszont annyira félt attól, hogy a végén a szerzetesek nem viszik magukkal, hogy a nyomaték kedvéért sírva fakadt – bár talán nem is volt szükség *nyomatékra*, a szerzetesek olyan hálát éreztek, hogy egy marhacsorda elszállítására is örömmel vállalkoztak volna.

Számukra ez a város nem volt más, csak a romlás túldíszített kapuja. A pokol előszobája.

Van-e keresztényhez méltóbb hóstett, mint kiszabadítani innen egy asszonyt és egy gyereket?

A legidősebb barát rámosolygott Rioldára:

– Légy hálás, asszony, hogy Szent Brúnó társaságában utazhatsz.

Riolda lesütött szemmel meghajolt.

Shiobian pedig őrjöngve kiszaladt a ház elé, hogy a napfényben hunyorgó hidaknak odakiáltsa: *indulok*.

Riolda tűnődve nézte a kisfiút. Hiszen nagyon jól tudta, hogy néhány év múlva majd mindkettőjüket elemészti a vágyakozás ezért az álnok, ifjú és vénséges vén városért.

Liliana Spiktorenko (Oroszország) munkája – Ludvig Nemzetközi Művésztelep

